

como totalidad según un método), como también lo recogieron, crearon, modelaron los trágicos (análisis de la esencia política del hombre, de la historia de las fundaciones de sus entornos convivenciales, las *póleis*, y de su religión): tanto los presocráticos como los poetas, confeccionadores y creadores de tragedias, investigaron la esencia, ora de la totalidad (filósofos), ora del entorno humano político (trágicos). Si la filosofía es esencialmente la búsqueda de la verdad, entonces *Edipo, rey* es una tragedia filosófica, sin lugar a dudas.

El autor del libro nos ofrece información, argumentación, pero también fina sensibilidad para conectar con el mundo griego. Se trata de una obra espléndidamente escrita, cuya aparición hay que saludar con gozo.

Raül Gabàs

Norbert Bilbeny, *Filosofia contemporània a Catalunya*, EDHASA, Barcelona 1985.

Després de diversos estudis d'història de la filosofia catalana, l'autor presenta un primer llibre de gran abast on intenta estructurar la filosofia catalana contemporània d'una manera temàtica i no històrica. Les tres parts del llibre tracten de la filosofia a la universitat i la filosofia assagística. Cada part té una continuïtat cronològica independentment de les altres dues, de manera que cadascuna parteix de la filosofia de principi del segle XIX i arriba fins a la filosofia actual.

En la quantitat de noms i dades de filòsofs catalans aplegats en un sol llibre, aquest text de Bilbeny no té pre-

cedents. La manera com els uns i els altres hi són esquematitzats, tampoc. N'inclouem una crítica en la nostra secció de notes.

Antoni Mora

Frédéric II, roi de Prusse, Oeuvres Philosophiques, Corpus des Oeuvres de Philosophie en Langue Française, Ed. Fayard, Paris 1985.

Sovint en els debats sobre la significació del moviment il·lustrat hom esmenta Frederic II de Prússia (1712-1786) com a exemple de despota que, declarant-se formalment membre de les Llums, en perverteix l'essència alliberadora. El protector de La Mettrie i Mauvertuis, corresponsal de D'Alembert i amic íntim -tant com després adversari- de Voltaire, és un exemple feiaent de l'ús de la retòrica com a eina per pervertir els progressos de la crítica. Frederic s'imaginà ell mateix continuador del segle de Lluís XIV i Voltaire, que el necessitava com a aval i difusor del moviment intel·lectual, ajudà a difondre aquest malentès, i reféu per a ell el mite del filòsof-rei¹. No discutirem aquí si el despotisme il·lustrat fou un instrument necessari en la racionalització

¹ Sobre la relació Voltaire-Frederic II, vegeu Jean ORIEUX: *Voltaire*, Ed. Flammarion, Paris 1977 (2 vols.). La mútua seducció entre el filòsof i el rei, que no dubtaren a exterioritzar les seves relacions (el filòsof com a aval per a les seves idees i el rei com a propaganda per donar esplendor a la cort), és prou ben descrita. Una opinió final sobre Voltaire es pot trobar als *Entrétiens de F. II avec Henri de Cott, lecteur du roi*: «Le monde n'a point produit de plus beau génie que Voltaire, mais je le méprise souverainement, parce qu'il n'est pas honnête». Vegeu P. GAXOTTE *Frédéric II de Prusse*, Albin Michel, Paris 1967, p. 169.